

Til lovforslag nr. L 9

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Social- og Indenrigsudvalget den 0. november 2016

3. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, lov om kommunale og regionale valg, lov om offentlige veje m.v. og lov om private fællesveje

(Hjælp til stemmeafgivning, valgret til Europa-Parlamentsvalg m.v. for personer med midlertidigt ophold i andre dele af riget, folkeafstemninger i henhold til særlig lov, ophængningstidspunkt for valgplakater m.v.)

[af social- og indenrigsministeren (Karen Ellemann)]

1. Ændringsforslag

Social- og indenrigsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. oktober 2016 og var til 1. behandling den 14. oktober 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Indenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og indenrigsministeren sendte den 24. juni 2016 dette udkast til udvalget, jf. (folketingsåret 2015-16) SOU alm. del – bilag 333. Den 5. oktober 2016 sendte social- og indenrigsministeren de indkomne høringsvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 12 spørgsmål til social- og indenrigsministeren til skriftlig besvarelse, [som denne har besvaret.]

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[ ]

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, som bl.a. er en udmøntning af beslutningsforslag B

32 om hjælp til stemmeafgivningen fremsat af DF den 20. november 2015. Beslutningsforslaget pålægger regeringen at fremsende forslag til ændring af valglovene til folketings-, kommunal- og regionalvalg og valg til Europa-Parlamentet inden udgangen af folketingsåret 2015-16, så personer med en funktionsnedsættelse, der skal afgive stemme til valg, kan få lov til at afgive deres stemme med den hjælp, de selv ønsker. Beslutningsforslaget pålægger samtidig regeringen at fremsende forslag om, at der ved valg stilles specielle eller elektroniske hjælpemidler i stemmeboksen til rådighed, som kan gøre det nemmere for personer med en funktionsnedsættelse at afgive deres stemme. DF's medlemmer af udvalget er glade for, at alle partier i Folketinget støttede beslutningsforslaget og sikrede det en bred opbakning, så det enstemmigt blev vedtaget den 19. april 2016 og nu kan udmøntes med dette lovforslag. DF har derudover fået afsat midler i satspuljeaftalen til hjælpemidler til personer med handicap ved stemmeafgivningen. Satspuljepartierne blev enige om at afsætte midler til at sikre, at det bliver lettere for personer med et handicap at foretage stemmeafgivningen ved egen hjælp, dvs. uden hjælp fra en personligt udpeget hjælper eller myndighedspersoner. Der afsættes i alt 2,1 mio. kr. i perioden 2017-2020.

Når en vælger har behov for hjælp til at afgive sin stemme, ydes hjælpen af to myndighedspersoner. Vælgeren har dog mulighed for selv at udpege en person, der kan hjælpe i stedet for en af de to myndighedspersoner. Det kan imidlertid virke intimiderende for den enkelte vælger, at der altid

skal være en myndighedsperson med inde i stemmeboksen, når vælgeren har behov for hjælp. Det har bl.a. Dansk Blindesamfund redegjort for. Erfaringerne med reglerne har faktisk også vist, at en del vælgere ikke ønsker en myndigheds-person til stede. Med dette forslag skal vælgeren udtrykkelig tilkendegive, at vedkommende alene ønsker hjælp fra den personligt udpegede hjælper. Der har været en række positive hørings svar til dette bl.a. fra Dansk Blindesamfund, Danske Seniorer og Danske Handicaporganisationer.

Dette lovforslag omhandler også andre forhold, f.eks. at valgretten til Europa-Parlamentsvalg og folkeafstemninger udvides. Lovforslaget vil desuden bringe valgreglerne i overensstemmelse med det EU-retlige ligebehandlingsprincip, således at personer med dansk indfødsret ved flytning til Færøerne eller Grønland kan bevare deres valgret til Europa-Parlamentet i samme omfang, som de ville kunne det ved flytning til udlandet.

Lovforslaget medfører også ændringer af reglerne om be- gyndelsestidspunktet for ophængning af valgplakater, så der ved folketingsvalg først må ophænges valgplakater, når valget formelt er udskrevet. Den del vil sikkert give nogle udfordringer i praksis. Samlet set noterer DF med tilfreds- hed, at lovforslaget vil forbedre forholdene for vælgere med behov for hjælp, når de skal afgive deres stemme.

Inuit Ataqtigitiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i be- tænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af social- og indenrigsministeren, tiltrådt af: <>

Til § 1

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 17, stk. 2, 1. og 3. pkt., ændres »nr. 2 og 3« til: »nr. 4 og 5«.

[Konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 1]

2) I den under nr. 23 foreslåede § 96 b indsættes i stk. 1 efter »Københavns Kommune«: », hvis der er truffet afgø- relse herom senest 7.-dagen før valgdagen«.

[Fastsættelse af frist for optagelse på valglisten]

Til § 2

3) I den under nr. 6 foreslåede § 14 b indsættes i stk. 1 efter »Københavns Kommune«: », hvis der er truffet afgø- relse herom senest 7.-dagen før valgdagen«.

[Fastsættelse af frist for optagelse på valglisten]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensrettelse af henvisningen i § 17, stk. 2, 1. og 3. pkt., som følge af den foreslåede indsæt- telse af to nye numre i § 17, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 2

Med forslaget fastsættes som sidste led i den foreslåede § 96 b, stk. 1, i folketingsvalgloven en frist for optagelse på valglisten af personer med dansk indfødsret med midlerti- digt ophold på Færøerne eller i Grønland til folkeafstemnin- ger, der ikke afholdes i alle dele af riget.

I overensstemmelse med den frist, der allerede gælder for optagelse på folketingsvalglisten af personer med dansk ind- fødsret, som har midlertidigt ophold i udlandet, jf. folke- tingsvalglovens § 18, stk. 6, sidste pkt., jf. § 2, og som også har ret til at deltage i folkeafstemninger, jf. folketingsvalglo- vens § 96, foreslås fristen for optagelse på valglisten af per- soner omfattet af den foreslåede § 96 a i folketingsvalgloven fastsat til 7. - dagen før valgdagen.

For at en person med dansk indfødsret med midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland, der opfylder betingel- serne for at have valgret til folkeafstemninger, der ikke af- holdes i alle dele af riget, kan optages på valglisten til en gi- ven folkeafstemning, jf. den foreslåede § 96 b, stk. 1 og 2, i folketingsvalgloven, skal der således senest 7. - dagen før valgdagen være truffet afgørelse herom af Københavns Kommune henholdsvis Valgnævnet.

Ændringsforslaget ændrer ikke på den bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten og om valglistens udarbejdelse (f.eks. om ansøgningsproceduren), som ministeren foreslås tillagt i medfør af den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 96 b, stk. 4.

Til nr. 3

Med forslaget fastsættes som sidste led i den foreslåede § 14 b, stk. 1, i Europa-Parlamentsvalgloven en frist for opta- gelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af personer med dansk indfødsret med midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland.

I overensstemmelse med den frist, der allerede gælder for optagelse på folketingsvalglisten af personer med dansk ind- fødsret, som har midlertidigt ophold i udlandet, jf. folke- tingsvalglovens § 18, stk. 6, sidste pkt., jf. § 2, og som også har adgang til at stemme ved Europa-Parlamentsvalg, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, i Europa- Parlamentsvalgloven, foreslås fristen for optagelse på valglisten af personer omfattet af den fore- slåede § 3 a i Europa-Parlamentsvalgloven fastsat til 7.-dag- en før valgdagen.

For at en person med dansk indfødsret med midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland, der opfylder betingel- serne for at have valgret til Europa-Parlamentsvalg, kan op- tages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, jf. den fore- slåede § 14 b, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentsvalgloven, skal der således senest 7.-dagen før valgdagen være truffet

afgørelse herom af Københavns Kommune henholdsvis Valgnævnet.

Ændringsforslaget ændrer ikke på den bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten og om

valglistens udarbejdelse (f.eks. om ansøgningsproceduren), som ministeren foreslås tillagt i medfør af den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 4.

Karin Nødgaard (DF) nfm. Susanne Eilersen (DF) Karina Adsbøl (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF)

Pernille Bendixen (DF) Morten Marinus (DF) Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V)

Hans Andersen (V) Thomas Danielsen (V) Anni Matthiesen (V) Merete Riisager (LA) Danny K. Malkowski (LA)

Anders Johansson (KF) Karen J. Klint (S) Erik Christensen (S) Orla Hav (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S)

Troels Ravn (S) fmd. Ane Halsboe-Jørgensen (S) Yildiz Akdogan (S) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL)

Torsten Gejl (ALT) Marianne Jelved (RV) Andreas Steenberg (RV) Trine Torp (SF) Kirsten Normann Andersen (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 9

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra social- og indenrigsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag fra social- og indenrigsministeren
5	1. udkast til betænkning
6	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 9

Spm.nr.	Titel
1	MFU spm. om, hvem der kan gøre brug af ordningen med at have en personligt udpeget hjælper med, når der skal afgives stemme ved en valghandling, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	MFU spm., hvordan det sikres, at det kun er de borgere, der har et reelt behov for at have en personlig hjælper med ved stemmeafgivelsen, der får mulighed for det, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm. om ministeren vil redegøre for sine overvejelser i forhold til at sikre, at ordningen ikke bliver misbrugt, f.eks. til at føre social kontrol i stemmeboksen, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om oversendelse af udkast til bekendtgørelser og indkomne høringssvar i forbindelse med udmøntningen af lovforslaget, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
5	MFU spm. om, hvorfor man i 2009 ændrede det regelsæt, som muliggjorde, at blinde og svagsynede vælgere kunne forlange hjælp til valgbehandlingen af en personligt udpeget hjælper, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om, hvordan det forholder sig med valghemmeligheden i andre lande, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren vil bekræfte, at der med lovforslagets bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler om hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen, ikke er tale om bemyndigelse til at indføre elektronisk stemmeafgivning, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at der løbende er de relevante hjælpemidler til rådighed ved stemmeafgivningen, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om at yde teknisk bistand til ændringsforslag, som indebærer, at kun vælgere med gyldigt ledsagerkort fra Danske Handicaporganisationer kan bestemme, at hjælpen til stemmeafgivning alene skal ydes af

en af vælgeren personligt udpeget hjælper, til social- og indenrigsministeren, [og ministerens svar herpå]

- 10 Spm. om, hvilke uhensigtsmæssige konsekvenser der vil være af en række ændringsforslag til lovforslaget, som indebærer, at kun vælgere med gyldigt ledsagerkort fra Danske Handicaporganisationer kan bestemme, at hjælpen til stemmeafgivning alene skal ydes af en af vælgeren personligt udpeget hjælper, til social- og indenrigsministeren, [og ministerens svar herpå]
- 11 Spm. om at fremsende vurdering af, om disse ændringsforslag til lovforslaget vil tjene det formål at sikre, at ordningen kun benyttes af den målgruppe, som den er tiltænkt, og at risikoen for misbrug af ordningen, f.eks. ifm. social kontrol, mindskes, til social- og indenrigsministeren, [og ministerens svar]
- 12 Spm. om at fremsende alternative ændringsforslag, der kan tjene det formål at sikre, at kun mennesker med reelt behov for hjælp ved stemmeafgivningen har mulighed for at bestemme, at hjælpen i stemmeboksen alene skal ydes af en af vælgeren personligt udpeget hjælper (og uden en myndighedsperson), til social- og indenrigsministeren, [og ministerens svar herpå]